

Varkenscyclus nieuwe stijl

Provimi over ontwikkelingen in varkenshouderij

Diervoeding

[Carolien Makkink]

De varkenshouderij verandert structureel en het bedrijfsrendement staat onder druk. De mengvoerindustrie is volgens Provimi in staat de bedrijfsrisico's te dempen. Inspelen op de dynamische markt en gebruikmaken van nieuwe grondstoffen staan hierbij voorop.

Het begrip varkenscyclus wordt in de economie vaak gebruikt om het mechanisme van prijschommelingen als gevolg van overschotten en tekorten te illustreren. Vanwege structurele veranderingen in de varkenshouderij is het de vraag of economen de varkenscyclus nog wel als voorbeeld kunnen gebruiken. "De varkenscyclus blijft wel", stelt Paul Bens, directeur DLV Diergroep, "maar er zijn wel veel verstoringende factoren." Nu is het de taak van de diervoedersector varkenshouders te voorzien van nieuwe voerconcepten om de uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Provimi organiseerde een symposium om de ontwikkelingen in de varkenshouderij en de effecten daarvan op de voersector te bespreken.

Markt

Bens belichtte de marktontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de varkenshouderij. "De markt vraagt grotere koppels en stelt voortdurend hogere eisen aan kwaliteit en uniformiteit. Diergezondheid wordt steeds belangrijker. Het antibioticagebruik in de veehouderij moet snel verminderen om de 'license to produce' te behouden. De varkenshouder zal hard moeten werken om het rendement hoog te houden", stelt Bens.

Dat de laatste jaren het bedrijfsrendement in de varkenshouderij onder druk staat, is te zien in tabel 1.

De opbrengsten kunnen worden verbeterd door de waarde van de biggen of vleesvarkens te verhogen, bijvoorbeeld door een hogere gezondheidsstatus, een betere kwaliteit of door het afleveren van grotere koppels. "Daarnaast moet er aandacht zijn voor kostenverlaging op het gebied van transport, medicatie, arbeid en huisvesting. Ook verbetering van technische resultaten, zoals een verbeterde voederconversie, levert direct voordeel op", aldus Bens.

Bedrijfsrisico's

Wyno Zwanenburg, voorzitter van de NVV, gaf als varkenshouder zijn visie op de rol van de mengvoerindustrie in de toekomstige varkenshouderij. "Het aantal varkensbedrijven neemt gestaag af, terwijl de bedrijfsgrootte toeneemt. De marges zijn klein en de volatiliteit op de grondstoffenmarkt is hoog." De voerwinst op de varkenshouderijbedrijven

vertoont een cyclisch verloop (zie figuur 1). Volgens Zwanenburg is het de taak van de mengvoerindustrie om de bedrijfsrisico's van de varkenshouder te dempen. "Het voer moet een vaste samenstelling hebben, van hoge kwaliteit zijn en ook nog betaalbaar blijven." Van de diervoedersector worden steeds meer bedrijfsspecifieke concepten verwacht, zoals voeders en voerprogramma's die zijn afgestemd op de bedrijfsomstandigheden. Daarnaast moeten voeders de duurzaamheid en diergezondheid op het bedrijf ondersteunen en verbeteren. "Zonder primaire sector geen voersector", benadrukt Zwanenburg.

Voeren

Bij Provimi zijn ze zich bewust van de volatiliteit van de grondstofmarkt. Als gevolg hiervan stijgen de kosten van veel aantrekkelijke voeringrediënten. Ad van Wesel, technisch directeur bij Provimi, merkt op dat voerconcepten steeds meer worden gebaseerd op kennis van vertering en metabolisme in het dier. "Maar door de stijgende grondstofprijzen richten wij ons ook op het ontwikkelen van vervangende voerconcepten, waarmee de voordelen van bepaalde grondstoffen worden behaald tegen lagere kosten."

Vismeel heeft bijvoorbeeld gunstige effecten als eiwitbron voor jonge die-

>>>

Tabel 1. Het verleden in beeld.

	2009	2010 t/m feb	2010 t/m feb	2011
Biggenprijs	46,17	41,21	45,25	38,25
Vleesprijs	1,36	1,35	1,27	1,31
Voerwinst zeugen	626	512	665	358
Voerwinst vleesvarkens	65	78	55	39

>> Varkenscyclus nieuwe stijl

ren, is een goede fosforbron, bevat carnithine en levert omega-3-vetzuren. "De vismeelprijzen rijzen echter de pan uit, daarom hebben we een alternatief ontwikkeld", verklaart Van Wesel. "Het alternatief, Repofish, combineert de voordelen van vismeel met een acceptabel prijsniveau."

Weipoeder is volgens Van Wesel een goede eiwitbron. "Het is smakelijk en wordt goed opgenomen door jonge dieren. Lactose is een goede energiebron en heeft prebiotische effecten in het

maagdarmkanaal. Helaas is ook deze grondstof niet goedkoop." Provimi heeft als alternatief Reprowhey ontwikkeld, waarmee volgens hen bij biggen dezelfde, of zelfs betere, resultaten worden behaald als met weipoeder. Als gedeeltelijke vervanging voor vitamine E heeft Provimi GrapePP in het assortiment: een antioxidant dat de werking van vitamine E tegen oxidatieve stress versterkt. Hierdoor kan worden bespaard op de toevoeging van deze vitamine aan het voer.

Nieuwe kansen

Van Wesel ziet nieuwe kansen op de grondstoffenmarkt door nieuwe en terugkerende grondstoffen. "Ik verwacht op korte termijn de terugkeer van veren- en diermeel en met de groei van de biobrandstoffenindustrie komen nieuwe grondstoffen beschikbaar." De technisch directeur meent dat het gebruik van ddgs (dried distillers grains with solubles) in de diervoeding de komende jaren nog sterk zal toenemen. Hierin ziet hij een uitdaging voor het veevoedkundig onderzoek "De effecten van deze nieuwe grondstoffen op het dier, zowel de technische resultaten als de slachtkwaliteit, moeten worden vastgesteld."

Dynamische markt

Nutritionisten moeten kunnen inspelen op de managementstrategie op het varkensbedrijf. De dynamische markt zorgt voor veranderingen in de strategie van de varkensbedrijven. "Bij hoge productiecosten en lage opbrengsten zal de varkenshouder zijn bedrijfsvoeringen moeten aanpassen. Bij lage biggenprijzen kan een zeugenhouder zijn veestapel inkrimpen, zijn biggen later spenen, kraamopfokhokken herinvoeren of van selectiezeugen pleegmoeders maken. Bij lage vleesvarkensprijzen kan hij zijn dieren lichter afleveren, de voergift beperken, all-in all-out op bedrijfsniveau invoeren of beren gaan mesten. Dit soort beslissingen beïnvloedt direct de eisen waaraan het voer moet voldoen", licht Van Wesel toe. Beren, intact of immuno-gevaccineerd, hebben namelijk een betere voederconversie dan borgen en gelten. Ook zijn het inslachtings- en het vleespercentage van beren hoger en is de spekdikte minder dan bij borgen. Hierdoor zijn de voerkosten bij het mesten van intacte of immuno-gevaccineerde beren tot 15 procent lager. "Deze dynamische markt is een kans en een gegeven waarop we moeten inspelen op bedrijfsniveau", benadrukt Van Wesel. Volgens hem weegt de kans om te vernieuwen op tegen de bedreigingen die de sector kent. "De Nederlandse varkenskolom is bij uitstek geschikt om te vernieuwen. Voor de voersector is het de uitdaging om de primaire sector hierin te ondersteunen." ■

Figuur 1. Cyclisch verloop voerwinst vleesvarkens en zeugen.

